

Odporúčanie CM/Rec(2022)14 Výboru ministrov členským štátom o všeobecných zásadách spravodlivého postupu uplatniteľných na antidopingové konania v športe

*(Prijaté Výborom ministrov 20. apríla 2022
na 1432. zasadnutí zástupcov ministrov)*

Výbor ministrov podľa článku 15.b Štatútu Rady Európy (ETS č. 1),

vzhľadom na to, že cieľom Rady Európy je dosiahnuť väčšiu jednotu medzi jej členmi,

opätovne potvrdzujúc svoje pevné odhodlanie bojovať proti dopingovému v športe a zároveň zabezpečiť plné dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd,

v presvedčení, že uznávanie a dodržiavanie práv a slobôd vyhlásených vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv a potvrdených následnými medzinárodnými dohovormi má prvoradý význam pre ochranu a podporu čistého športu,

uznávajúc význam Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ETS č. 5), najmä jeho záruk práva na spravodlivý proces (článok 6), a judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v otázke predchádzania porušovania ľudských práv v športe a ich nápravy, v boji proti svojvôli a pri zabezpečovaní primeranosti možných sankcií uložených v športových alebo antidopingových záležitostiach,

so zreteľom na normy obsiahnuté v Dohovore proti dopingovému (ETS č. 135),

majúc na pamäti odporúčanie T-DO/Rec(2017)01 o zabezpečení nezávislosti rozhodovacieho orgánu o porušení antidopingových pravidiel a podporovaní zásad spravodlivého konania počas tohto procesu., ktoré prijala Dozorná skupina zriadená pre účely Dohovoru proti dopingovému 20. februára 2017,

pripomínajúc Medzinárodnú deklaráciu o ľudských právach a športe („Tbiliskú deklaráciu“) prijatú na 15. zasadnutí Konferencii Ministrov Rady Európy zodpovedných za šport v roku 2018 a Rezolúciu č. 2 o ľudských právach v športe prijatú na 16. Konferencii v roku 2020,

uznávajúc veľkú rôznorodosť právnych systémov štátov, ktoré sú zmluvnými stranami Dohovoru proti dopingovému a antidopingových postupov, ktoré uplatňujú ich príslušné orgány,

zdôrazňujúc napriek tomu silný spoločný záväzok voči dodržiavaniu zákonov v športe a z toho vyplývajúcu potrebu zaručiť účinný prístup k spravodlivosti a spravodlivý proces v kontexte antidopingových konaní, ktoré sa vyžadujú podľa vnútroštátnych právnych predpisov a medzinárodného práva vrátane Medzinárodného dohovoru UNESCO proti dopingovému v športe a Svetového antidopingového kódexu,

uznávajúc, že odstránenie prekážok proti účinnému prístupu k spravodlivosti je kľúčovým prvkom zabezpečenia rovnakých príležitostí pre všetkých športovcov bez ohľadu na pohlavie,

ďalej pripomínajúc povinnosť zmluvných štátov koordinovať svoje antidopingové predpisy a harmonizovať súvisiace disciplinárne postupy v súlade so zásadami zakotvenými v Dohovore proti dopingovému,

uznávajúc dôležitosť implementácie Svetového antidopingového kódexu, ktorého cieľom je napredovať v antidopingovom úsilí prostredníctvom univerzálnej harmonizácie základných antidopingových prvkov,

berúc na vedomie, že Svetový antidopingový kódex, ktorý bol „vypracovaný s prihliadnutím na zásady proporcionality a ľudských práv“, vyžaduje, aby antidopingové organizácie poskytli spravodlivé vypočutie spravodlivým a nestranným pojednávacím senátom v primeranom čase,

odporúča vládam členských štátov:

- zohľadniť zásady uvedené v prílohe k tomuto odporúčaniam vo svojich právnych predpisoch a praxi,
- zabezpečiť, aby sa toto odporúčanie a jeho príloha preložili a čo najviac rozšírili medzi príslušnými orgánmi a zainteresovanými stranami vrátane národných antidopingových agentúr a športových organizácií,
- podporovať postupné uplatňovanie zásad uvedených v prílohe k tomuto odporúčaniam členskými štátmi a všetkými ostatnými vnútroštátnymi a medzinárodnými zainteresovanými stranami vrátane antidopingových organizácií a športových orgánov, pričom sa zabezpečí, aby ich regulačné rámce a postupy boli v súlade s platnými právnymi predpismi a aby plnili svoje povinnosti v oblasti dodržiavania ľudských práv.

Príloha k odporúčaniam CM/Rec(2022)14

Úvodné zásady

1. Pri vyšetrowaní obvinení z dopingu a pri antidopingovom konaní proti športovcovi alebo inej fyzickej alebo právnickej osobe (ďalej len „iná osoba“), ktorá údajne porušila antidopingové pravidlá, sa odporúča uplatňovať tieto zásady spravodlivého postupu. Zásady by sa mali uplatňovať na vnútroštátnej aj medzinárodnej úrovni, ak by takéto konanie mohlo viesť k dočasnému alebo doživotnému zákazu súťažiť alebo zúčastňovať sa na športových podujatiach alebo k uloženiu pokuty.

2. Každý športovec alebo iná osoba, proti ktorej sa začne antidopingové konanie, by mala mať právo na spravodlivé konanie v primeranej lehote pred nezávislou a nestrannou prvostupňovou komisiou (ďalej len „komisia“) s možnosťou aspoň odvolania pred odvolacím orgánom. Zásady spravodlivého postupu by sa mali vzťahovať na oba orgány.

3. Komisia a odvolacie orgány by mali byť nestranné a nezávislé od verejných orgánov, národných alebo regionálnych antidopingových organizácií a národných a medzinárodných športových organizácií.

Spravodlivý postup, ktorý sa odporúča dodržiavať pri antidopingových konaniach, by sa mal zabezpečiť uplatňovaním týchto zásad:

a. Vyšetrowanie

4. Vyšetrowanie obvinení z dopingu by mali viesť nezávislí vyšetrowatelia bez akéhokoľvek zasahovania interných alebo externých orgánov.

5. Vyšetrowanie by sa malo viesť bezodkladne a malo by rešpektovať prezumpciu neviny a práva na súkromie a ochranu údajov osôb podozrivých z porušenia antidopingových pravidiel.

b. Zloženie komisie

6. Komisia by mala byť zriadená zákonom v tom zmysle, že by sa mala riadiť príslušnými právnymi predpismi alebo právnym rámcom, ktoré určujú postup menovania jej členov, podmienky ich služby a postupy, ktoré má komisia dodržiavať v súlade so zásadami stanovenými v tomto odporúčaní.

7. Komisia by sa mala skladať z predsedu a najmenej dvoch ďalších členov. Predsedom by mal byť sudca alebo skúsený právnik. Ostatní členovia komisie by mali mať odborné znalosti v príslušných odboroch, ako je právo, antidoping, veda, medicína alebo šport.

8. Ak sa to považuje za vhodné vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu, môže byť komisia zložená aj z jediného rozhodcu. Rozhodca by mal byť buď sudca, alebo skúsený právnik.

9. Členovia komisie by mali byť vymenovaní na dobu určitú s možnosťou obnovenia.

c. Kompetencie komisie

10. Okrem právomocí uvedených v nasledujúcich odsekoch by komisia mala mať právomoc rozhodovať o všetkých otázkach týkajúcich sa prípustnosti.

11. Mala by vydávať odôvodnené rozhodnutia o podstate vecí.

12. Ak komisia rozhodne, že došlo k porušeniu antidopingových pravidiel, môže alebo musí uložiť sankciu podľa príslušných predpisov. Sankcia by mala byť primeraná porušeniu, pričom sa zohľadnia konkrétne okolnosti prípadu a všetky príslušné antidopingové pravidlá.

d. Nezavislosť a nestrannosť komisie

13. Aby sa zabezpečila nezávislosť a nestrannosť, členovia komisie by nemali byť predtým zapojení do prípadu a nemali by mať žiadny osobný ani profesionálny vzťah k účastníkom konania alebo k organizáciám, ktorých sú účastníci konania členmi.

14. Mali by sa zaviesť dostatočné záruky, aby sa zabezpečila ochrana komisie pred akýmkoľvek vnútorným a vonkajším zasahovaním do priebehu konania.

15. Športovec alebo iná osoba, ktorá je podozrivá z porušenia antidopingových pravidiel, by mala mať možnosť požiadať o výmenu členov komisie, ak vzniknú oprávnené pochybnosti o ich nezávislosti alebo nestrannosti.

e. Právo byť vypočutý

16. Každý športovec alebo iná osoba, ktorá je podozrivá z porušenia antidopingových pravidiel, by mala mať právo predložiť svoj prípad komisii buď osobne, alebo prostredníctvom písomného konania.

17. Dotknutá osoba môže požiadať o vzdanie sa práva na vypočutie. V takýchto prípadoch by mala komisia rozhodnúť o veci s prihliadnutím na predmetný verejný záujem a na to, či osoba požiadala o právo vzdať sa vypočutia jednoznačne, z vlastnej vôle a s plným vedomím dôsledkov.

18. Zásady spravodlivého postupu uvedené v tomto odporúčaní by sa mali podľa potreby uplatňovať aj vtedy, keď sa o veci rozhoduje prostredníctvom písomného konania alebo v rámci dohody o riešení prípadu.

f. Verejný charakter vypočutí

19. Konania odbornej komisie by mali byť verejné v záujme zabezpečenia verejnej kontroly ako prostriedku ochrany všetkých strán pred nespravodlivosťou a zabezpečenia dôvery verejnosti v konanie a jeho výsledok.

20. Na žiadosť účastníka konania alebo z vlastného podnetu môže komisia rozhodnúť o uskutočnení celého pojednávania alebo jeho časti za zatvorenými dverami, ak je to v záujme dobrých mravov alebo verejného poriadku, ochrany súkromia vrátane citlivých osobných údajov osôb zúčastnených na konaní alebo záujmov maloletých, alebo ak by vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu verejnosť poškodila záujmy spravodlivosti. Pri rozhodovaní o neverejnom vypočutí by sa mala zohľadniť osobitná povaha antidopingového konania. Komisia by mala mať v tomto ohľade široký priestor na posúdenie.

g. Zásah tretej strany

21. Komisia môže povoliť vstup tretích strán do konania, ak sa domnieva, že je to v záujme riadneho výkonu spravodlivosti. Mala by rozhodnúť, v akom rozsahu by sa mal tretím stranám umožniť prístup k príslušnému spisu a právo vyjadriť sa k veci, a to buď písomne, alebo počas pojednávania.

h. Právo na účinnú obhajobu

22. Každému športovcovi alebo inej osobe, ktorá je podozrivá z porušenia antidopingových pravidiel, by mali byť priznané nasledujúce práva:

- právo na prezumpciu neviny, kým sa obvinenia voči športovcovi alebo inej osobe definitívne nepreukážu. Dočasné pozastavenie činnosti alebo zásada objektívnej zodpovednosti zakotvená v antidopingových pravidlách by sa nemali považovať za porušenie tohto ustanovenia,
- právo na poradenstvo, obhajobu a zastupovanie právnym poradcom podľa vlastného výberu,
- právo na primeraný čas na prípravu obhajoby,
- právo na služby tlmočníka, ak je to potrebné,
- právo požiadať o predvolanie svedkov alebo znalcov v ich mene z dôvodu, že prítomnosť takýchto svedkov alebo znalcov je nevyhnutná pre ich účinnú obhajobu, s výnimkou prípadov, keď komisia usúdi, že prítomnosť takýchto svedkov alebo znalcov nie je potrebná vzhľadom na záujmy riadneho výkonu spravodlivosti.

i. Prístup k dokumentom a dôkazom

23. Všetky strany by mali mať k príslušnému spisu rovnocenný prístup.
24. Komisia by mala mať právomoc odmietnuť prístup ku konkrétnym dokumentom alebo dôkazom, ak po vypočutí strán usúdi, že nad záujmami príslušnej strany prevažuje verejný záujem na odmietnutí prístupu k takýmto materiálom. Pri prijímaní rozhodnutia by mala mať komisia možnosť nahliadnuť do sporných položiek.

j. Oznámenie rozhodnutí

25. Odôvodnené rozhodnutie komisie by malo byť vydané v primeranej lehote s náležitým ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu.
26. Rozhodnutie by sa malo bezodkladne oznámiť stranám a akejkolvek tretej strane.
27. Toto rozhodnutie by sa malo zverejniť. Komisia môže rozhodnúť, že zabráni zverejneniu dôverných vyšetrovacích a analytických metód, informácií alebo totožnosti osoby, ak považuje takéto opatrenie za nevyhnutné na ochranu záujmov maloletých alebo súkromia či citlivých osobných údajov osôb zúčastnených na konaní.

k. Zdroje

28. Je potrebné zabezpečiť primerané zdroje, aby mohla komisia plniť svoje úlohy účinne a s potrebnou mierou nezávislosti a nestrannosti.
29. Prípadné procesné poplatky by mali byť primerané a proporcionálne vzhľadom na okolnosti prípadu a nemali by brániť zúčastneným stranám v účinnom prístupe ku komisii.
30. V záujme zabezpečenia účinného prístupu k spravodlivosti pre všetkých sa odporúča zvážiť vytvorenie mechanizmu právnej pomoci vo veci nákladov a výdavkov na právne služby.

l. Právo na odvolanie

31. Všetky strany by mali mať právo na odvolanie v primeranej a stanovenej lehote proti akémukoľvek rozhodnutiu senátu, ktoré sa týka práva a skutkovej podstaty prípadu, ako aj uloženej sankcie.
32. Odvolací orgán by mal dodržiavať všetky vyššie uvedené zásady vrátane zásad týkajúcich sa zloženia komisie (zásada *b*) a právomoci komisie (zásada *c*).